

Machteld Bouma: 'Het lopend buffet.' Uitgeverij Artemis & Co, Amsterdam 2010. ISBN 9789047201519 (Multiple Sclerose /MS/1) zie ook: www.uitgeverijartemis.com

Soort boek/stijl/ziekte: Psychologische roman van Machteld Bouma, een vrouw met MS. May, de hoofdpersoon in het boek heeft MS gekregen en is aan huis gekluisterd geraakt. Mooi, en ook met veel humor wordt beschreven hoe het leven van May veranderd is, en welke standpunten en ideeën May en diverse andere hoofdpersonen uit haar directe omgeving hebben over hoe May haar leven moet inrichten. Erg de moeite waard om te lezen.

Over de schrijfster: Machteld Bouma (1961) voltooide het gymnasium en ging daarna naar de school voor Journalistiek en deed een studie Nederlands. Ze was werkzaam als verslaggever en redacteur bij de NPS. Machteld Bouma schreef eerder twee romans, *Pur* en *Losers*. Machteld woont in Amsterdam en heeft sinds haar vierentwintigste MS.

Korte bespreking: In dit boek leven we mee met de hoofdpersoon May die MS heeft gekregen. Ze werkte als communicatiedeskundige bij een bedrijf F&K, en had de laatste jaren daar in een minder veeleisende functie gewerkt tot ook dat niet meer ging. Ze rouwt om een verloren liefde, Felix, een getrouwde man, en heeft zich met haar poes Malgré teruggetrokken in haar huisje. Ze kan zich slechts moeizaam voortbewegen en ligt het meest op de bank. Ze krijgt thuiszorg en haar zus Jolie komt iedere dag bij haar langs. Oude vrienden heeft ze uit haar leven gebannen. De schrijfster beschrijft hoe Jolie steeds meer voor May gaat zorgen en ook gaat bepalen wat goed en slecht is voor haar zus. Op een dag komt Jolie niet opdagen. May krijgt dan een telefoontje van haar vroegere werk, een verzoek om naar een receptie, een lopend buffet te komen, een afscheid van een vroegere collega Kolbert. Volgens de vrouw aan de telefoon heeft ze daarvoor diverse e-mails en een uitnodigingsbrief ontvangen.

May komt er die dag achter dat haar zus deze post voor haar verborgen heeft gehouden en vraagt zich af waarom? Is het soms te pijnlijk of te vermoeiend voor haar? Later blijkt dat haar zus ook Felix heeft gevraagd geen contact meer met May op te nemen en zo, goedbedoeld maar overbezorgd, bepaalt wat wel en niet goed is voor haar May. May besluit dan die dag zelf naar de receptie te gaan.

Dat is een tocht die het begin van veranderingen in haar leven inluidt. Ze trotseert in haar scootmobiel het winderige weer en ontoegankelijke stukken van de openbare ruimte. Het lukt haar om met pijn en moeite op de receptie te geraken. Dan blijkt dat Felix degene is die de oud-collega Kolbert gaat opvolgen.

Al deze gebeurtenissen, een fikse ruzie met haar zus, het weerzien van vroegere collega's die ook ouder en wijzer geworden blijken te zijn geven de aanzet om haar leven opnieuw te gaan inrichten. May gaat in haar directe omgeving weer meer mensen toelaten, van Felix tot de buurman Ibrahim. Een prachtig boek.

Wat viel op: Allereerst de humor waarmee de schrijfster soms schrijnende situaties luchtig weet te maken of de nadruk legt op overbezorgdheid van mensen in haar omgeving. Zo heet haar poes Malgré - Jolie zie citaat 2. Terwijl ze ook duidelijk maakt dat die betutteling ook door haar in stand is gehouden, omdat ze haar leven dichtgetimmerd heeft, dus dat er meerdere partijen op elkaar gereageerd hebben. Verder maakt de schrijfster duidelijk hoe afhankelijk iemand met zware MS kan zijn, hoeveel moeite ze moet doen om het leven weer aangenaam te maken en dat dat

aanpassingen vraagt, van haar en haar omgeving, die niet een twee drie verwezenlijkt zijn. Tijd en aanpassingsvermogen vragen.

Citaten: Pag. 9: ‘Doe maar alsof je thuis bent, denk ik, terwijl ik toekijk en de telefoon wegleg. Vroeger was ik baas in eigen huis, maar ze hebben natuurlijk gelijk: Ada weet de allesreiniger en de stofzuigerzakken beter te vinden dan ik en de vrouw van de prikdienst, wier naam ik altijd vergeet omdat ze maar eens in de vier weken komt, weet blindelings een nieuwe keukenrol te vinden.’

Pag. 30: ‘De komst van Malgré was een verzetsdaad. De poes heet eigenlijk Malgré-Jolie, maar dat weet ik alleen. Jolie wilde niet, dat ik een poes nam, vanwege de extra zorg die dat zou geven. Poeh, alsof een stadskat als Malgré zorg nodig heeft! Het is geen hond!’

Pag. 171: ‘Daarna maakt mijn zus mijn boterham voor me en helpt ze me naar bed, hoewel het pas halfnegen is. Dag, zusje. Dag en dankjewel. Behalve voor dat ene. Want je zult me mijn eigen fouten moeten laten maken- zoals wachten op een beetje een foute man. Dat hoort bij het leven. Als ik geen domme dingen meer mag doen, dan kan ik net zo goed dood zijn.’

Pag. 186: ‘Vanaf de bank kijk ik naar de boekenkast, waarvan sinds mijn verjaardag de lege planken zich weer vullen. Echte boeken, van papier, voor de dagen dat mijn ogen goed genoeg zijn, maar ook luisterboeken:boeken die me worden voorgelezen. De cassettes waarin de cd’s zitten, staan ook in de kast. Van Felix kreeg ik een iPod, waarop ik ze kan downloaden. Ik luister dan terwijl ik op de bank zit en ik luister ’s nachts in bed, als ik niet kan slapen.’

Recensies: Hadassah de Boer 'Ik heb het boek van Machteld Bouma in één ruk uitgelezen. *Het lopend buffet* is een aanstekelijke en goed geschreven roman.'

www.boekenwurm-en-pleeg.nl : ‘Ik vind het ontroerend en krachtig. May laat ons zien hoe haar wereld steeds kleiner wordt. Relaties komen onder druk te staan, omdat jij ziek en afhankelijk bent. De maatschappij is ontoegankelijk als jij niet helemaal mee kunt draaien in deze wereld. Anderen willen voor je gaan bepalen wat goed voor je is. Maar mensen die ziek en afhankelijk zijn hebben een hart, emoties en gevoel. Ze willen net als andere mensen hun eigen leven kunnen bepalen.’

[Bronwyn58 \(www.bol.com\)](http://www.bol.com): ‘Een geweldig boek wat makkelijk wegleest. De zelfspot om haar MS is komisch, maar raakt je toch ook emotioneel. Ik had erover gehoord door een interview met Machteld Bouma op de radio en was nieuwsgierig geworden. Ik koop zelden boeken, maar dit boek is echt de moeite waard!’